Cztery pory roku w Parku Zwierzynieckim

Ścieżka dydaktyczna

Katarzyna Klimczuk – Sałaj PG 7 w Białymstoku
Barbara Jolanta Bartoszuk PG18 Białystok

Ogólnie o Parku Zwierzynieckim

- *Jest lasem komunalnym położonym w południowej części Białegostoku,*
- *Powstał w latach 20-tych i 30-tych XX w. wg projektu J.B. Rybolowicza , w miejscu naturalnego lasu stanowiącego w XVIII w. otoczenie Pałacu Branickich,*

Część Parku stanowi obecnie rezerwat przyrodniczy powołany 14 czerwca 1996 r. zarządzeniem Ministra Ochrony Środowiska i Zasobów Naturalnych i Leśnictwa;

Ochroną rezerwatową objęto wschodnią i środkową część Parku Zwierzynieckiego (33,84 ha), gdzie występuje drzewostan o charakterze grądu wilgotnego,

- *Według podziału fizyczno-geograficznego Polski Kondrackiego (1987) , obszar Parku znajduje się na polodowcowej Wysoczyźnie Białostockiej, wchodzącej w skład Niziny Północnopodlaskiej,*

HISTORIA
Parku Zwierzynieckiego

- *W czasach panowania Branickich Zwierzyniec od północy graniczył z terenami pałacowymi,*
- *U schyłku XVII w. młodzież szkolna poszerzała tu swoje wiadomości z ziołolecznistwa, botaniki, ogrodnictwa, rolnictwa i mineralogii,*
- *Na początku XIX w. terenom tym nadano status lasu komunalnego i stopniowo zaczęto je zmniejszać. Część zachodnią zabudowano koszarami a wykarczowane połacie lasu zamieniono na pola uprawne i ogrody*
- *Pod koniec XIX w. wytyczono tu alejki spacerowe,wybudowano bufety,wzniesiono teatr letni, restauracje i inne obiekty rozrywkowe tworząc w ten sposób park,*
- *W 1895 r. Do parku doprowadzona została „ konka”- linia tramwajowa,*
- *W 1920r. północną część Parku Zwierzynieckiego nazwano „ Parkiem Miejskim 3-go Maja”*
- *W marcu 1935r. rozebrano dawną zajezdnię tramwajową przy ul. Świętojańskiej doprowadzając do połączenia Parku Miejskiego im. Księcia J. Poniatowskiego z Parkiem Miejskim 3-go Maja.*

Ścieżka dydaktyczna po Parku Zwierzynieckim

Cele

- *poznanie i przybliżenie walorów przyrodniczych, historycznych, częściowo geologicznych*,

Początek trasy - Filharmonia

- *Współczesny*

budynek Filharmonii Białostockiej

Park Konstytucji 3-go Maja

I.Przystanek

pomniki w hołdzie jeńcom wojennym

W 2000r. Rodzina Katyńska ufundował kamień osadzony na marmurowym cokole z napisem: „ W hołdzie jeńcom wojennym pomordowanym w 1940r. przez NKWD w Katyniu, Miednoje, Charkowie- w 60 rocznicę zbrodni”

Mińsk

- *dąb upamiętniający zamordowanych w Mińsku Polaków, zasadzony w ramach akcji: „ Katyń ocalić od zapomnienia" w 2010r.*

Kijów

- *dąb upamiętniający zamordowanych w Kijowie Polaków, posadzony w ramach akcji: „ Katyń ocalić od zapomnienia" w 2010r.*

Katyń

- *dąb upamiętniający zamordowanych Polaków w Kozielsku, zasadzony w ramach akcji: „ Katyń ocalić od zapomnienia" w 2010r.*

Starobielsk

- *dąb upamiętniający zamordowanych Polaków w Starobielsku, zasadzony w ramach akcji: „ Katyń ocalić od zapomnienia" w 2010r.*

Ostaszków

- *dąb upamiętniający zamordowanych Polaków w Ostaszkowie, zasadzony w ramach akcji: „ Katyń ocalić od zapomnienia" w 2010r.*

II. Przystanek

Kapliczka

- *w północno-zachodniej części parku przy ul. 11 Listopada na okazałym klonie znajduje się kapliczka*
- *zawieszona została na wysokości 3 metrów*

III. Przystanek
las świeży mieszany

- *idąc w kierunku północnym ścieżką rowerową równoległą do ul.11 Listopada, mijamy **klony , graby,** pojedyncze bardzo wysokie **sosny***

- *mijane drzewa tworzą typ siedliskowy - **las świeży mieszany***

asymetria korony drzew w lesie świeżym mieszanym

- *duże odstępy między drzewami pozwalają dostrzec* ***asymetrię korony drzew***
- *od strony południowej korony są bujne i lepiej rozbudowane*
- *sosny mają od 35-50 lat*

IV. Przystanek

pomnik poświęcony żołnierzom 42 pułku Piechoty

- *W głównej alei Parku Zwierzynieckiego stoi* ***pomnik poświęcony żołnierzom 42 pułku Piechoty***
- *Odsłonięcie nastąpiło 30 listopada1930r. w setną rocznicę wybuchu powstania listopadowego*

V. Przystanek

rezerwat przyrody– Las Zwierzyniecki

- *idąc na południe po minięciu ul.Zwierzynieckiej wkraczamy w granice rezerwatu przyrody Park Zwierzyniecki*
- *powierzchnia zbudowana jest z glin zwałowych i przykrytych płytkimi piaskami*
- *rzeźba terenu charakteryzuje się niewielkim zróżnicowaniem geomorfologicznym i można go określić jako morenę denną falistą o niedużych deniwelacjach względnych*

Plan rezerwatu

Las wilgotny

- *dominującym typem siedliska jest tutaj **las wilgotny** o większej gęstości i zacienieniu*
- *porasta go olsza czarna , brzoza, pojedynczo występują jesion, wiąz, dąb*
- *powierzchnia zbudowana jest z glin zwałowych i przykrytych płytkimi piaskami*
- *rzeźba terenu charakteryzuje się niewielkim zróżnicowaniem geomorfologicznym i można go określić jako morenę denną falistą o niedużych deniwelacjach względnych*

VI. Przystanek

ciek wodny w części wschodniej

- *idąc leśną ścieżką dochodzimy do* ***cieku wodnego***
- *płynie w pobliżu północnej granicy rezerwatu, sztucznie przekopanym rowem o głębokości 0,5 m w części wschodniej*

ciek wodny w części zachodniej

- ***ciek wodny** w części zachodniej ma bardziej stromą dolinę i głębokość 1 m*

- *wzdłuż ścieżki leśnej ścieżki leżą pnie starych drzew i różnowiekowe wiatrołomy*
- *ze względu na prawną ochronę pozostawia się je w nienaruszonym stanie*
- *po obu stronach drogi znajduje się las z naturalnym odnowieniem, gdzie nowa generacja drzew powstaje z samosiewów i wzrasta pod osłoną drzewostanu macierzystego*

z las naturalnym odnowieniem

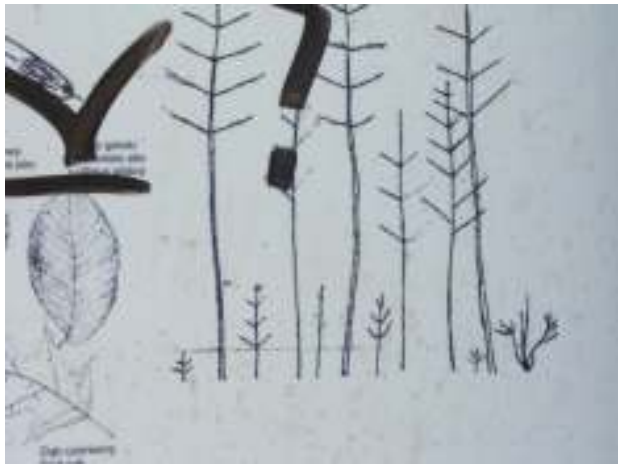

- *po obu stronach drogi znajduje się* ***las z naturalnym odnowieniem****, gdzie nowa generacja drzew powstaje z samosiewów i wzrasta pod osłoną drzewostanu macierzystego*

Kamień upamiętniający

- *Kamień z tabliczką pamiątkową i napisem:*

„ Cześć kpt. St. Skarżyńskiemu pierwszemu Polakowi, który przeleciał przez Atlantyk 8 maja 1933r.”

źródliska

- *idąc dalej na południe teren się obniża, a zwiększa się zacienie lasu i jego wilgotność*
- *zachowały się tutaj niewielkie* ***źródliska***

Południowa granica rezerwatu

- *występuje tu znacznie większe zróżnicowanie gatunkowe*
- *można zaobserwować strukturę pionową*
- *drzewostan w tym zespole budują najwyższe graby, klony, jesiony, dęby, świerki, lipy, brzozy*
- *podszyt tworzą: kalina koralowa na (zdjęciu powyżej), porzeczka czarna, dereń świdwa*

Cmentarz wojskowy

- *tablica informacyjna wskazująca miejsce ewidencji pochowanych Żołnierzy Wojska Polskiego I Armii Radzieckiej*

Cmentarz wojskowy

- *Tablica informacyjna dotycząca cmentarza wojskowego*

Pomnik bohaterów polski podziemnej

- *Pomnik poświęcony znanym i nieznanym poległym i pomordowanym w latach 1939- 1956 w czasach dyktatury komunistycznej*

Pomnik Polaków poległych na Wschodzie

- *Pomnik Polaków zamordowanych w Kozielsku, Starobielsku, Ostaszkowie i Katyniu*

Pomnik obrońców Białegostoku

- *Miejsce pochówku około 100 żołnierzy z Samodzielnej Grupy Operacyjnej Narew poległych we wrześniu 1939r. w obronie Białegostoku*